

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2022. augusztus 20 – 26.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Moldicz Csaba
Tárik Mészár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

A Salman Rushdie-ügy	3
Kelet-Ázsia.....	6
Közel-Kelet.....	10
Oroszország és a posztsovjet térség	14
Impresszum	18

A Salman Rushdie-ügy

2022. augusztus 12-én merényletet követtek el a nemzetközileg elismert indiai születésű brit-amerikai író, Salman Rushdie ellen, ami miatt újból fellángolt a művészi szabadságról, a vallások tiszteletben tartásáról, valamint a politikailag korrekt beszédéről folyó vita. Rushdie éppen hasonló témákról tartott előadást a New York-i Chautauqua Intézetben, amikor a támadás érte. Az író csodával határos módon túlélte a főleg nyakán és szemén ért késszúrásokat, de vélhetően maradandó sérüléseket szenvedett.

Gyanúsítottként a 24 éves Hadi Matart azonosították, aki a helyi rendőrség [tájékoztatása](#) szerint felugrott a New York államban lévő Buffalótól 70 mérföldre található Chautauqua Intézet színpadára és Rushdie felé rohant, majd többször megszurta. A gyanúsítottat a közönség tagjai és az alkalmazottak fogva tartották és a földre kényszerítették, amíg a hatóságok le nem tartóztatták. Hivatalos források [szerint](#) a támadás indítéka továbbra sem tisztázott, a hatóságok pedig vizsgálat alá vették azokat a tárgyakat, amelyeket Matar New Jersey-i otthonában foglaltak le. A kerületi ügyész szerint Matart akár 32 év börtönbüntetésre is ítélik.

Ki az a Salman Rushdie?

Az indiai születésű brit-amerikai Salman Rushdie, 1947. június 19-én született és a '80-as években vált nemzetközi szinten elismert íróvá. Munkássága gyakran ötvözi a mágikus realizmust a történelmi fikcióval és elsősorban a keleti és nyugati civilizációk közötti kapcsolatokkal, zavarokkal és migrációval foglalkozik, valamint sok írása területileg az indiai szubkontinensre fókuszál.

1983-ban Rushdie-t a Royal Society of Literature tagjává választották. 2007-ben lovaggá ütötték az irodalomért végzett szolgálataiért. 2008-ban a The Times a 13. helyre sorolta az 50 legnagyobb brit író tartalmazó listáján. 2000 óta Rushdie az Egyesült Államokban él. 2015-ben a New York-i Egyetem Arthur L. Carter Újságíró Intézetében „Distinguished Writer in Residence” címet kapott. Korábban az Emory Egyetemen tanított. Mindezek mellett beválasztották az Amerikai Művészeti és Irodalmi Akadémiára is.

Rushdie második regénye, „Az Éjszakai Gyermekei” (Midnight's Children) 1981-ben elnyerte a Booker-díjat. Negyedik regénye, „A sátáni versek” (The Satanic Verses, 1988) után Rushdie-t számos halálos fenyegetés érte, beleértve a Ruhollah Khomeini, Irán legfelsőbb vezetője által a [megölésére felszólító](#) fatvát is.

A sátáni versek

„A sátáni versek” Salman Rushdie 1988-ban megjelent regénye, amelyet javarészt az iszlám prófétája, Mohamed élete inspirált. A mű rendkívül hamar széles körű felháborodást váltott ki a brit muszlim közösségen belül, majd nem sokkal később az iszlám világ java részében blaszfémianak minősítették egyes részeit. Érdekes, hogy pont a szerző szülőhazája, India volt az első olyan ország, amelyik [betiltotta](#) a könyvet, majd ezt a lépést más, főként iszlám vallású országok is követték.

A cím a muzulmánok szent könyvében, a Koránban is megtalálható versekre utal, amelyek három pogány mekkai istennőről szólnak, kiknek nevei: al-Lát, al-Uzza és Manát. A hagyomány szerint Mohamed, prófétaságának kezdetén még közeledni akart a többistenhívő mekkai uralkodó réteghez, és jelenlétükben recitálta (szavalta el) a muzulmánok szent könyvének 53.

szúróját (fejezetét), ám annál a résznél, hogy: „Mit gondoltok al-Látról és al-Uzzáról, és a másokról: Manátról, a harmadikról?”¹ – Rushdie, regényében nem az erre vonatkozó következő mondatot idézi: „Ezek nevek csupán, amellyel ti és atyáitok neveztétek el őket, amire nézvést Allah nem küldött le semmilyen bizonyítékot”², hanem egy másikat: „Ezek magasságos hattyúk, közbenjárásukban reménykedni lehet”. [Rushdie szerint](#) e szavakkal a politeistáknak kedvez, amire Mohamednek azért volt szüksége, hogy meghonosítsa az egyistenhitet a mekkai közösségben (kiknek tagjai között sokan rokonai voltak) és elnyerje támogatásukat. Amikor elszavalta a verset, a mekkaiak állítólag leborultak előtte és elfogadták azt. Az indiai származású író [szerint](#) a próféta később rájött, hogy a sátán kihasználta túlzott vágyát, s rokonai iránti szeretetét, és kimondta hogy egy új koráni vers jelent meg, amely eltörli a sátán által sugallt sorokat. Ezeket a kimaradt strófákat nevezik „sátáni verseknek”.

A könyv és annak vélt vagy valós istenkáromlása Khomeini fatváját követően a szélsőséges muszlimokhoz köthető robbantások, gyilkosságok és zavargások kiváltója lett. Több sikertelen merényletet kíséreltek meg a szerző ellen, akit az Egyesült Királyság kormánya is hosszú évekig [rendőri védelemben](#) részesített, de olyan hozzá köthető személyeket is megtámadtak, mint Hitoshi Igarashi japán fordító, akit 1991-ben [késeltek halálra](#).

A Rushdie életét követelő fatva

Ahogy már említettük, a szerző elleni fatvát [Ruhollah Khomeini](#) ajatollah bocsátotta ki 1989-ben, amikor Irán legfelsőbb vezetője volt. A muszlim jogtudósok [szerint](#) a Rushdie elleni fatva az egyik legismertebb a világon és ez hozta el a kifejezést Nyugatra. Azonban azt is mondják, hogy ez okozta a tévhitet is a kifejezés valódi jelentésével kapcsolatban, és (helytelenül) megteremtette a „fatva” szó egyenértékűségét a „halálos ítélettel”.

Láma Abu-Odeh, a Georgetowni Egyetem Jogi Központjának professzora [kifejtette](#), hogy a fatvát kiadó vallástudós „nem bíró és nem is ügyvéd, hanem egy olyan személy, aki jogi véleményt ad ki” – mondta. A fatva végső célja, hogy választ adjon egy jogi kérdésre az iszlámban, és az államok vagy egyének követhetik a vélemény megállapításait – de nem kötelezőek minden muszlim számára.

Intisar Rabb, a Harvard Law School Iszlám Jogi Programjának igazgatója [szerint](#) Khomeini Rushdie elleni fatvája tudatlanságot hozott a Nyugatra a szó jelentésével és a gyakorlattal kapcsolatban. „Nincs történelmi példája vagy alapja annak, hogy a muszlimokat igazságszolgáltatásra szólítsák fel, vagy hogy valakit a kijelentéseiért halálra ítéljenek, és nincs olyan szabály, ami előirányozná, hogy valaki kövesse az ilyen típusú irányelveket.”

További probléma, hogy az író ellen kibocsátott fatvát egy síita vezető adta ki, aki korántsem képviseli az iszlám világ egészét, de egyébként sincs az iszlám vallásnak egy konkrét vezetője, akinek szavai mindenkire kötelező érvényűként vonatkoznának.

Az írórt ért támadás nemzetközi visszhangja

A híres szerzőt ért támadással kapcsolatban a világ írói és vezető tisztviselői támogatásukat fejezték ki. Boris Johnson brit miniszterelnök azt [mondta](#): „Megdöbrentő, hogy Sir Salman Rushdie-t megkéselték, miközben [egy] olyan jogunkat gyakorolta, amelynek védelmét soha nem szabad abbahagynunk. Jelenleg a szeretteinél járnak a gondolataim.”

¹ Fordítás: Simon Róbert (1994): A Korán Világa. Helikon Kiadó: Budapest. 380.

² Fordítás: Simon Róbert (1994): A Korán Világa. Helikon Kiadó: Budapest. 380.

Muhammad bin Abdul Karím al-Ísza, a Muszlim Világliga főtitkára az Arab News szaúdi hírügynökségnek adott interjújában [kijelentette](#), hogy az elismert író, Salman Rushdie New York-i támadása „*bűn, amelyet az iszlám nem fogad el*”. Majd így folytatta: „*Az iszlám az erőszak ellen van, és soha nem ismerhet el semmilyen erőszakos módszert. A vallási és intellektuális kérdéseket, beleértve a teljesen vagy részben sértőnek mondható kifejezéseket soha nem lehet ilyen erőszakos módon kezelni*”.

A Kayhan iráni ultrakonzervatív lap augusztus 13-án [üdvözölte](#) Salman Rushdie brit író megkéselését. „*Gratulálunk ennek a bátor és kötelességtudatos embernek, aki megtámadta a hitehagyott és romlott Salman Rushdie-t New Yorkban*” – írta a lap, amelynek vezetőjét a jelenlegi legfelsőbb vezető, Ali Khamenei nevezi ki. „*Csókoljuk meg a kezét annak, aki késsel tépte ki Isten ellenségének nyakát*” – tette hozzá a napilap. Az „Etemad” reformista kiadvány kivételével az iráni média [hasonló irányvonalat](#) követett, Rushdie-t „hitehagyottnak” minősítve.

Nászir Kan’áni, az iráni külügyminisztérium szóvivője egy televíziós sajtótájékoztatón [elmondta](#), hogy: „*Rushdie-n és támogatóin kívül senkit nem tartunk hibásnak és senkit sem ítélünk el*”, azonban hozzátette, hogy: „*Kategorikusan és komolyan tagadjuk a támadónak bármilyen kapcsolatát Iránnal*”.

Az amerikai külügyminisztérium [elítélte](#) Irán álláspontját, és azt közölte, hogy a megjegyzések „*aljasak*” és „*gusztustalanok*”. „*Nem titok, hogy az iráni rezsim központi szerepet játszott az életével kapcsolatos fenyegetésekben az elmúlt évek során*” - [mondta](#) Ned Price, az Egyesült Államok Külügyminisztériumának szóvivője.

A nyilatkozatokból nyilvánvalóan kitűnik, hogy két részre szakadt a nemzetközi közvélemény azt illetően, hogy elítélik-e a Rushdie elleni támadást vagy sem. A szélsőséges iszlamisták, valamint az 1989-es iráni fatvát támogatók minden erejükkel gátat kívánnak szabni a művészi szabadság kibontakozásának, melynek biztosítása a nyugati világ egyik alapvető értéke. A Rushdie-ügy két rendkívül fontos kérdést is felvet: A nagybetűs Nyugat miért nem szankcionálja a számára fontosnak tartott értékek megsértését és az Egyesült Államok demokrata kormánya miért egyezkedik és [ül le egy tárgyalóasztalhoz](#) egy olyan ország képviselőivel, amely nyíltan elutasítja a szólás- és véleményszabadságot?

Az elemzést készítette: **Tárik Meszár**

Kelet-Ázsia

A kínai-dél-koreai diplomáciai kapcsolatok 30. évfordulója

Xu Wei, China Daily, 2022. augusztus 26.

Li Keqiang kínai miniszterelnök a következő 30 év közös fejlődése érdekében erőfeszítésekre sarkalta mindkét országot, mondván, hogy a két félnek mielőbb megállapodásra kell jutnia a kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodás második szakaszáról. Li mindezt a Kína és Dél-Korea közötti diplomáciai kapcsolatok létrejöttének 30. évfordulója alkalmából tartott virtuális Üzleti Együttműködési Fórumon elhangzott beszédében fejtette ki. Felszólította továbbá a két nemzetet, hogy maradjanak elkötelezettek a jószomszédi viszony, a kölcsönös tisztelet és az egyenrangú félként való bánásmód mellett, igazodjanak egymás alapvető érdekeihez, és mozdítsák elő a kétoldalú kapcsolatok egészséges fejlődését.

Forrás: [China, ROK urged to jointly boost growth](#)

Kína megteszi a szükséges intézkedéseket a kínai cégek, intézmények védelme érdekében

Xinhua, 2022. augusztus 25.

A Kínai Kereskedelmi Minisztérium ígéretet tett arra, hogy meghozza a szükséges intézkedéseket a kínai vállalatok és intézmények törvényes jogainak és érdekeinek védelmében, miután az Egyesült Államok hét kínai szervezetet felvett exportellenőrzési listájára. Shu Jueting, a minisztérium szóvivője kijelentette, hogy Kína határozottan ellenzi az Egyesült Államok lépését és sürgette az Egyesült Államokat, hogy azonnal vessen véget hibásnak vélt gyakorlatának. Az Egyesült Államok többször is a nemzetbiztonság fogalmára hivatkozva visszaélt az exportellenőrző intézkedésekkel, és kormányzati intézkedéseket alkalmazott más országok vállalatainak és intézményeinek visszaszorítására – mondta Shu. A lépés súlyosan károsította a szokásos gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat, a kínai és amerikai vállalatok közötti együttműködést, aláásta a piaci szabályokat és a nemzetközi gazdasági és kereskedelmi rendet, valamint veszélyeztette a globális ipari és ellátási láncok stabilitását, ami nem tesz jót sem az országoknak, sem a világnak – tette hozzá Shu.

Forrás: [China to take necessary measures to protect Chinese firms, institutions](#)

Dél-Korea 2,25 milliárd dolláros megállapodást ír alá egy orosz nukleáris vállalattal

Kim Tong-Hyung, *The Diplomat*, 2022. augusztus 25.

Dél-Korea 3 billió won (2,25 milliárd dollár) értékű szerződést kötött egy orosz állami nukleáris energiacéggel, hogy alkatrészeket szállítson és egy turbinaépületet építsen Egyiptom első atomerőművéhez, mely Dabaában épül. A mediterrán tengerparti város Kairótól mintegy 130 kilométerre északnyugatra található. A dél-koreaiak az egyezményt atomenergia-iparuk diadalaként értékelték. Érdeemes megjegyezni, hogy mindeközben az amerikai szövetségeseik gazdasági nyomást gyakoroltak a folyamatra az építkezésben résztvevő orosz állami tulajdonban lévő vállalat, az ASE miatt. Dél-koreai tisztviselők elmondták, hogy az Egyesült Államokkal előzetesen konzultáltak az ügyletről, és a Szöul által a projekthez szállított technológiák nem ütköznek az Oroszország elleni nemzetközi szankciók rendelkezéseivel. A Dél-Koreai Elnöki Hivatal és a Kereskedelmi Minisztérium szerint az állami kézben lévő Korea Hydro and Nuclear Power és az ASE (Rosatom leányvállalata, egy állami tulajdonú orosz nukleáris konglomerátum) között létrejött szerződés lehetővé teszi az egyiptomi atomerőmű megépítését.

Forrás: [South Korea Signs \\$2.25 Billion Deal With Russian Nuclear Company](#)

Oroszország-Kína kapcsolatok: fejlődő szövetség vagy örök riválisok?

Mercy A. Kuo, 2022. augusztus 22.

Néhány évvel ezelőttig a nyugati elemzők többnyire alábecsülték Oroszország és Kína kapcsolatát abban a tekintetben, hogy valóban képesek-e stratégiai típusú partnerséget kialakítani. Ez a felfogás nem sokkal a járvány előtt kezdett megváltozni, amikor Kína és Oroszország jelentősen megerősítette katonai együttműködését. Mindkét ország járvány idején tett lépései egyre jobban láthatóvá tették a sinergiákat Putyin Oroszországa és Xi Kínája között. A gazdasági együttműködésben mindkét ország kapacitása és szükségletei összeegyeztethetők, noha mindkettő erősen aszimmetrikus gazdasági erejüket tekintve, hiszen Kína a legtöbb területen óriási fölényben van. Sok tekintetben egységes álláspontot képviselnek a nyugati szabályokon alapuló renddel szemben, és az úgynevezett „nemzetközi kapcsolatok demokratizálásán” dolgoznak, ami alapvetően az Egyesült Államok vezető szerepének elutasítását jelenti a világ ügyeiben.

Forrás: [Russia-China Relations: Emerging Alliance or Eternal Rivals?](#)

Kína áttörése a félvezetők terén

Che-Jen Wang, *The Diplomat*, 2022. augusztus 20.

Semiconductor Manufacturing International Corporation (SMIC), Kína legnagyobb chipgyártója egyes források szerint jelentős technológiai áttörést ért el. A TechInsight, kanadai technológiai médium szerint a SMIC már képes lehet 7 nanométeres chipek gyártására. A SMIC legfejlettebb chip processzorai, amelyet a múltban sikeresen készítettek, 14 nm-esek voltak, azonban mindig is komoly erőfeszítéseket tettek, hogy 10 nm alá tudjanak menni. Mivel az Egyesült Államok Ipari és Biztonsági Hivatala 2020 decemberében felvette a SMIC-et a feketelistájára, amelynek célja az volt, hogy korlátozza a SMIC azon képességét, hogy elérje a 10 nanométeres vagy az alatti fejlett technológiai újítást, ezért megakadályozták az ehhez szükséges gépek exportálását a holland ASML-től. Kína azonban a jelek szerint más, kevésbé költséghatékony eljárással ki tudta fejleszteni így is, hiszen a félvezetőipar stratégiai jelentőséggel bír Kína számára. A fejlett chipek előállításának képessége fontosabb, mint ezeknek a chipeknek az ára.

Forrás: [China's Semiconductor Breakthrough](#)

Abe Shinzo állami temetése

Japan Today, 2022. augusztus 26.

Körülbelül 250 millió jenbe (megközelítőleg 1,8 millió dollár) fog kerülni a japán kormánynak a meggyilkolt volt miniszterelnök, Abe Shinzo jövő hónapban rendezett, vitatott állami temetése. A Fumio Kishida miniszterelnök kabinetje által jóváhagyandó összeg a források szerint várhatóan magában foglalja majd a helyszín, a tokiói Nippon Budokan csarnok bérleti költségeit és a COVID-19 óvintézkedéseket. A források teljes egészében a kormány 2022-es költségvetésének tartalékalapjából fogják levonni jövő márciusig. Az ellenzéki pártok valószínűleg alaposan megvizsgálják a kiadásokat, mivel azok jóval magasabbak, mint amikor a kormány mintegy 96 millió jent költött Yasuhiro Nakasone volt miniszterelnök 2020-as temetésére, amelyet a kormányzó Liberális Demokrata Párttal közösen rendeztek. A közvélemény megosztott Abe állami temetésének megtartásával kapcsolatban. A Kyodo News augusztus 10-11-én végzett országos telefonos közvéleménykutatása szerint 56%-ot nem győzött meg Kishida magyarázata, hogy miért érdemes állami temetést tartani Abe számára, míg 42,5%-uk elfogadta. Kishida júliusban fejezte ki szándékát, hogy állami temetést tartson a volt vezetőnek, arra hivatkozva, hogy nyolc év és nyolc hónapig volt az ország miniszterelnöke, valamint jelentős elismerést vívott ki a nemzetközi közösségben. A temetésen olyan kulcsfontosságú külföldi személyek kívánnak részt venni mint Barack Obama volt amerikai elnök, Kamala Harris jelenlegi amerikai alelnök és Emmanuel Macron francia elnök.

Forrás: [Abe's state funeral to cost ¥250 million](#)

Yoon várhatóan a jövő hónapban találkozik Bidennel az ENSZ Közgyűlésén

Shin Ji-hye, The Korea Herald, 2022. augusztus 26.

Yoon Suk-yeol dél-koreai elnök várhatóan a jövő hónapban találkozik Joe Biden amerikai elnökkel New Yorkban, az ENSZ Közgyűlésének 77. ülészakán. A Fehér Ház jelentése szerint Biden szeptember 18-tól három napra New Yorkba látogat, hogy részt vegyen az ENSZ Közgyűlésén, amelynek keretében várhatóan találkozik a nagyobb nemzetek vezetőivel is. A hónap elején Antonio Guterres ENSZ-főtitkár Szöulba látogatott, és felkérte Yoon Suk-yeol dél-koreai elnököt, hogy vegyen részt az ENSZ Közgyűlésén. Így várhatóan Yoon is részt vesz az ENSZ Közgyűlésén, és valószínűleg New Yorkban találkozik Bidennel, ami a második személyes találkozó lenne a májusi szöuli kétoldalú csúcstalálkozó óta. A találkozó alkalmával várhatóan több kérdésben is véleményt cserélnek majd, többek között Észak-Korea nukleáris fegyverkezéséről, valamint a Koreai-félszigeti béke megteremtésével és a kétoldalú gazdasági együttműködés bővítésével kapcsolatban.

Forrás: [Yoon expected to meet Biden next month at UN General Assembly](#)

Közel-Kelet

Török Védelmi Minisztérium: Négy gabonahajó indult el Ukrajnából

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2022. augusztus 21.

A Török Védelmi Minisztérium augusztus 21-én közölte, hogy az isztambuli megállapodás keretében négy gabonával megrakott hajó hagyta el Ukrajna kikötőit. A minisztérium kifejtette, hogy két hajó indult el Csornomorszk kikötőjéből, két hajó pedig Odessza és Juzsnij kikötőkből. Az illetékesek elmondták, hogy augusztus 21-én az Ukrajnából induló hajókat, illetve öt rakományra induló hajót vizsgált meg a közös csapat Isztambulban. Hulusi Akar török védelmi miniszter szombaton bejelentette, hogy augusztus eleje óta 656 349 tonna ukrán gabonát szállítottak az isztambuli megállapodás értelmében. Július 22-én Törökország, Oroszország, Ukrajna és az Egyesült Nemzetek Szervezete az Isztambulban szervezett találkozón aláírta a gabona és élelmiszerek biztonságos szállításáról szóló dokumentumot az ukrán kikötőkből. A megállapodás magában foglalja a fekete-tengeri ukrán kikötőkben megrekedt gabona exportjának biztosítását. A világ számos országa gabonaválságban szenved, mert a február 24-e óta tartó orosz-ukrán háború miatt a teherhajók mindezülig képtelenek voltak elhagyni az ukrán kikötőket.

Forrás: [سفن حبوب من أوكرانيا4انطلاق](#)

Izrael vezető diplomatája Törökországban: „Nem fogunk tökéletes házasságot kötni”

The Times of Israel, 2022. augusztus 21.

Augusztus 17-én Izrael és Törökország bejelentette, hogy két évnyi áldozatos előkészítő munkát követően megújítják a teljes diplomáciai kapcsolatokat. Irit Lillian, Izrael ankarai ügyvivője 2021. februári kinevezése óta központi szerepet játszott a hosszú folyamatban. „A kezdetektől fogva világos volt, hogy egy olyan folyamatot építünk, amelyben egyetértünk, hogy nem értünk egyet” – mondta Lillian a The Times of Israelnek egy augusztus 18-i interjúban. „Tudjuk, hogy számos pontban jelenleg nem értünk egyet. Előre léphetünk, és később megoldhatjuk őket.” – folytatta Irit Lillian. Az egyik kiemelkedő vitapont a Hamász isztambuli irodája, amely Ankara szerint csak politikai tevékenységgel foglalkozik. Izrael viszont azon az állásponton van, hogy a Hamász törökországi központját használja terrortámadások irányítására és nyilvánosan követelte az iroda bezárását. Ennek ellenére Lillian – aki Izrael bulgáriai és ausztráliai nagykövete is volt korábban – jelezte, hogy a megújult kapcsolatokat úgy építik ki, hogy a felek visszafogottan és konstruktívan kezeljék a feszültségeket. Potenciális súrlódási pontokból nincs hiány. Az izraeli-palesztin konfliktus megoldásával kapcsolatos nézeteltéréseken túl mindkét regionális hatalom katonai műveleteket hajt végre Szíriában – bár Törökország sokkal mélyebben érintett –, és mindkét ország jelentős szereplője a Földközi-tenger keleti részén zajló földgázkutatásnak. De ezek a kérdések is potenciális együttműködési területeket jelentenek.

Forrás: [Israel's top diplomat in Turkey: 'We're not going into a perfect marriage'](#)

Szaúd-Arábia: Az elektromos járművek töltési lehetősége szervezetileg és műszakilag is készen áll

الشرق الاوسط, Asharq Al Awsat, 2022. augusztus 21.

A Szaúd-Arábia Energiaügyi Minisztériuma által vezetett Elektromos Járműtöltőállomások Infrastrukturális Csoportja bejelentette, hogy az elektromos járművek piacának szabályozása érdekében minden jogi, szabályozási és műszaki előkészületet lezárt, meghatározva a töltőállomások telepítéséhez szükséges előírásokat, ill. felszerelésüket. Az új szabályozás hozzájárul a Királyság által korábban beharangozott „2030-as jövőkép” céljainak eléréséhez. Illetékesek elmondták, hogy Szaúd-Arábia gazdaságát diverzifikált, fenntartható gazdasággá kívánják tenni, amely a termelékenység fokozására és a magánszektor hozzájárulásának növelésére épül. A jövőnek megfelelő új ágazatokat építenek ki, amelyek minőségi munkahelyeket biztosítanak a szaúdi állampolgárok számára, amellet, hogy a járműtulajdonosok könnyen és egyszerűen tölthetik fel autóikat, miközben biztosítják a minőséget és a hatékonyságot.

Forrás: [السعودية: نشاط شحن المركبات الكهربائية جاهز تنظيمياً وفنياً](#)

Ankara biztosítja Washington, hogy nem sértik meg az Oroszországgal szembeni szankciókat

Hürriyet Daily News, 2022. augusztus 22.

Törökország nem engedi sem személyeknek, sem intézményeknek, hogy megsértsék az Oroszországgal szemben, az ukrajnai invázió miatt bevezetett szankciókat – mondta egy magas rangú török tisztségviselő amerikai kollégájának egy telefonbeszélgetés alkalmával. Yunus Elitaş török pénzügyminiszter-helyettes közleményt adott ki, mely szerint telefonon egyeztetett Wally Adeyemo amerikai pénzügyminiszter-helyetessel az Oroszország elleni szankciók végrehajtásáról. A közleményből kiderül, hogy a két tisztségviselő megvitatta a Törökország és az Egyesült Államok közötti együttműködés megerősítésének lépéseit, valamint a világ gazdaság legújabb fejleményeit az orosz-ukrán háború árnyékában. Elitaş hangsúlyozta, hogy Törökország mély gazdasági és politikai kapcsolatokat ápol Ukrajnával és Oroszországgal is, mondván, Ankara álláspontja nem változott, vagyis nem csatlakozik az egyoldalú szankciókhoz. De arról is biztosította kollégáját, hogy a kormány nem engedi meg senkinek sem, hogy megsértse az Oroszországgal szemben bevezetett szigorításokat. Elitaş azt is hangsúlyozta, hogy Recep Tayyip Erdoğan elnök vezetésével Törökország tette a legtöbb erőfeszítést a háború befejezéséért, valamint a regionális békéért és stabilitásért.

Forrás: [Ankara assures Washington no sanctions on Russia will be violated](#)

A Muszlim Világliga vezetője szerint Rushdie támadása „elfogadhatatlan” az iszlám számára

Al Arabiya English, 2022. augusztus 23.

Muhammad bin Abdul Karím al-Ísza, a Muszlim Világliga főtitkára az Arab News szaúdi hírügynökségnek adott interjújában kijelentette, hogy az elismert író, Salman Rushdie New York-i támadása „bűn, amelyet az iszlám nem fogad el”. „Az iszlám az erőszak ellen van, és soha nem ismerhet el semmilyen erőszakos módszert. A vallási és intellektuális kérdéseket, beleértve a teljesen vagy részben sértőnek mondható kifejezéseket, soha nem lehet ilyen erőszakos módon kezelni” – idézték al-Íszát az olaszországi Riminiben, a vallások közötti párbeszédéről szóló konferencián. A 75 éves Rushdie a művészi szabadságról tartott előadást a nyugat-New York-i Chautauqua Intézetben augusztus 12-én, amikor megtámadta és megkéselte egy Egyesült Államokban született libanoni gyökerekkel bíró 24 éves férfi.

Forrás: [Muslim World League chief says Rushdie attack 'unacceptable' to Islam](#)

A szaúd-arábiai kereskedelmi mérleg többlete 137,8%-kal 88 milliárd riálra ugrott júniusban

العربية, Al Arabiya, 2022. augusztusban 24.

A Szaúdi Statisztikai Hatóság adatai augusztus 24-én azt mutatták, hogy a szaúdi áruexport 2022 júniusában 75,2%-kal nőtt, és elérte a 147,7 milliárd riált, szemben a 2021. júniusi 84,3 milliárd riállal. A hatóság közölte a jelentésben, hogy ez főként annak köszönhető, hogy a kőolajexport 57 milliárd riállal, azaz 94,1%-kal, 117,69 milliárd riálra növekedett 2022 júniusában. A kőolajkivitel aránya a teljes exporthoz viszonyítva a 2021. júniusi 71,9%-ról 2022. júniusra 79,7%-ra nőtt. Az áruexport értéke 3,4 milliárd riállal, 2,3%-kal nőtt 2022 májusához képest. A nem olajexport 26,8%-kal, 30,1 milliárd riálra nőtt 2022 júniusában a 2021. júniusi 23,7 milliárd riállal szemben. Az import 28,9%-kal nőtt 2022 júniusában, és elérte az 59,9 milliárd riált a 2021. júniusi 46,5 milliárd riállal szemben, az import értéke pedig 5,3 milliárd riállal, 9,7%-kal nőtt 2022 májusához képest. A kereskedelmi többlet 2022 júniusában 88 milliárd riálra nőtt, szemben a 2021. júniusi 37 milliárd riállal, ami 137,8%-os növekedést jelent.

Forrás: [-مليار-ريال-في-يونيو-الماضي-118-الى-94صادرات-النفط-السعودية-تقفز-](#)

A Kurd Autonóm Régió elnöke fogadta az új amerikai konzult

صوت العراق, Sotaliraq, 2022. augusztus 24.

Iraki Kurdisztán elnöke, Necsirván Bárzáni 2022. augusztus 24-én fogadta Irvin Hicks Jr.-t, az Egyesült Államok új kurdisztáni főkonzulját. Amellett, hogy üdvözölte az új konzult, Necsirván Bárzáni gratulált neki, hogy elvállalta feladatait, sok sikert kívánt, és ezzel összefüggésben kifejezte a Kurd Autonóm Régió teljes támogatását. Az Egyesült Államok új főkonzulja a maga részéről örömet fejezte ki, hogy vállalta a feladatait, és megismételte országa azon vágyát, hogy erősítse kapcsolatait a Kurd Autonóm Régióval. A két fél megvitatta a legújabb iraki fejleményeket és a politikai folyamatok útjában álló problémákat, és ezen a téren Bárzáni megismételte, hogy az iraki helyzet megoldása csak párbeszéddel és az alkotmányon alapuló egyetértéssel érhető el. A kapcsolatokat illetően a kurd elnök hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok, Irak és Iraki Kurdisztán között vannak együttműködési lehetőségek, különösen a befektetések és a magánszektor területén. Emellett a terrorizmus és az Iszlám Állam terrorszervezet fenyegetései, a demokrácia fejlesztésének, valamint az emberi jogok, a szabadságjogok és a szólásszabadság védelmének fontossága adta a megbeszélések főbb aspektusait.

Forrás: [رئيس إقليم كردستان يستقبل القنصل الأميركي الجديد](#)

Szaúd-Arábia 2022 eleje óta Kína legnagyobb olajszállítója

العربية, Al Arabiya, 2022. augusztus 21.

Hivatalos adatok azt mutatták, hogy Kína Szaúd-Arábiából származó kőolajimportja a múlt hónapban 6,56 millió tonnára, azaz napi 1,54 millió hordóra nőtt, de még mindig valamivel alacsonyabb szinten van az egy évvel ezelőttinél. Az adatok szerint Oroszország harmadik hónapja tartja pozícióját Kína legnagyobb olajszállítójaként. Júliusban a független finomítók növelték a készletek beszerzését, miközben csökkentették a rivális beszállítók, például Angola és Brazília szállítmányait. A kínai Vámigazgatási Hivatal adatai szerint Oroszország olajimportja a múlt hónapban 7,15 millió tonnát tett ki, ami 7,6%-kal haladja meg az előző havit. Az importot a kelet-szibériai-csendes-óceáni csővezetéken, Oroszország európai és távol-keleti kikötőiből szállítják. A júliusi, napi mintegy 1,68 millió hordónak megfelelő orosz szállítások azonban elmaradtak a májusi rekordszinttől, amely megközelítette a napi kétmillió hordót. Oroszországból az év elejétől az összes import 48,45 millió tonnát tett ki, ami 4,4%-os növekedést jelent a tavalyi évhez képest, bár még mindig elmarad Szaúd-Arábia mögött, amely ország 49,84 millió tonnát importált Kínába.

Forrás: [مليون طن 50 في 2022 السعودية أكبر مورد نفط إلى الصين منذ بداية](#)

Oroszország és a posztszovjet térség

Rendkívüli ülés Isztambulban

Gulmira Baizakova, Kazinform, 2022. augusztus 19.

A Türk Államok Szervezetének Közlekedési Koordinációs Bizottság rendkívüli ülést tartott a Isztambulban, melyen Kazahsztán, Azerbajdzsán, Kirgizisztán, Törökország és Üzbegisztán illetékes miniszterei is részt vettek. A rendkívüli ülés témája a Közép-Ázsián, a Kaukázuson és a Kaszpi-tengeren áthaladó kereskedelmi útvonalak azonnali bővítésének a kérdése volt. A megbeszélésen megvitatásra került még a Kaszpi-tengeren átnyúló nemzetközi közlekedési folyosó (Középső folyosó, Middle Corner) kelet-nyugat irányú tranzitkapacitásának azonnali bővítése, valamint közép-ázsiai és a kaukázusi országok közötti szállítási és tranzit eljárások digitalizálásának kérdése is.

Forrás: [Спецзаседание Транспортного координационного комитета прошло в Стамбуле](#)

Új szinten az üzbég-lett együttműködés

UzDaily, 2022. augusztus 19.

Az Üzbegisztán és Lettország közötti közlekedési és logisztikai együttműködés továbbfejlesztése céljából Taskentben találkozott egymással Ilhom Mahkamov, az Üzbég Köztársaság közlekedési minisztere és Talis Linkaits lett kommunikációs miniszter. A megbeszélésen elsősorban a két ország közötti közúti és vasúti szállításban rejlő lehetőségek hatékony kiaknázásáról, a rigai kikötőben rejlő lehetőségekről és az úgynevezett e-engedély rendszer egyszerűsítéséről esett szó. A tárgyalást követően Talis Linkaits kijelentette, hogy Lettország Üzbegisztánt kiemelt gazdasági és kereskedelmi és stratégiai partnernek tekinti.

Forrás: [Узбекистан - Латвия: транспортно-логистическое сотрудничество выходит на новый уровень](#)

Türkmenisztán 2023-ban teherhajók építésébe kezd

Central Asia News, 2022. augusztus 19.

Anadurdi Kosaev, a Turkmendenizderyayollary ügynökség vezetője A Tengerparttal Nem Rendelkező Országok Nemzetközi Közlekedési Konferenciáján tartott beszédében elmondta, hogy Türkmenisztán 2023-ban kezdi meg a saját maga által gyártott teherhajók és tengeri teherforgalmi kikötők építését. Az osztályvezető hozzátette, hogy 2018-ban a Türkmenbashi nemzetközi tengeri kikötő területén már megkezdődtek a projekthez szükséges előkészületek. Kosaev hozzátette, hogy a program keretében 5300, illetve 8100 tonna teherbírású szállítóhajók fognak épülni, melyeket az Európa és Ázsia közötti tengeri kereskedelmi útvonalak felgyorsítására fognak szolgálni.

Forrás: [Туркменистан начнёт строительство сухогрузов в 2023 году](#)

Orosz-kazah találkozó Szocsiban

Maria Fedotova, Kommersant, 2022. augusztus 19.

Kasszim-Zsomart Tokajev Kazahsztán elnöke Szocsiban találkozott Vlagyimir Putyin orosz elnökkel, akivel a Független Államok Közösségének októberi csúcstalálkozójáról egyeztetett. A találkozó során szó esett két ország közötti gazdasági kapcsolatokról is, amivel kapcsolatban a kazah elnök kifejtette, hogy Kazahsztán eltökélt szándéka, hogy további új lendületet adjon a két ország közötti további együttműködéseknek. Ezen kívül Tokajev azt is kijelentette, hogy a geopolitikai helyzet sajátosságai miatt szükség van az Oroszország és Kazahsztán közötti „órák összehangolására”. A találkozót követően a kazah elnök kiemelte, hogy sikeresnek tartja a két ország eddigi kereskedelmi és gazdasági együttműködését.

Forrás: [Путин и Токаев встретились в Сочи](#)

Türkmenisztán csatlakozik az Észak-Dél közlekedési folyosóhoz

Business Turkmenistan, 2022. augusztus 20.

Türkmenisztán csatlakozik az Oroszország, Irán és India által létrehozott Észak-Dél közlekedési folyosóhoz, jelentette be Rasid Meredov Türkmenisztán külügyminisztere A Tengerrel Nem Rendelkező Fejlődő Országok Nemzetközi Konferenciájának sajtótájékoztatóján. A bejelentéssel kapcsolatban Meredov kiemelte, hogy Türkmenisztán mindig partneri viszonyt folytatott Moszkvával a vasúti, közúti, légi és tengeri tranzitútvonalak területén. Véleménye szerint Türkmenisztán csatlakozása a közlekedési folyosóhoz kiváló lehetőség a közép-ázsiai ország kereskedelmi lehetőségeinek a kiaknázására.

Forrás: [Глава МИД Мередов: Туркменистан присоединится к коридору «Север-Юг»](#)

Tádzsikisztán az év végéig kívánja befejezni a CASA-1000 energiaprojekt munkáját

Kovar, 2022. augusztus 20.

Tádzsikisztán 2022 végéig befejezi a CASA-1000 projektet, jelentette be Faizali Samiev, a projekt tádzsikisztáni munkálatainak vezetője. Samiev azt is kiemelte, hogy az építkezéshez szükséges berendezések (elosztók, átváltók) 70%-át már be is szerelték és már csak a tesztelési szakasz maradt hátra. A CASA-1000 egy regionális projekt, melynek célja, hogy Kirgizisztánból és Tádzsikisztánból villamosenergiát juttasson el Afganisztánba és Pakisztánba. A projekt vezetékének teljes hossza 1227 km, teljes költsége pedig 1,1 milliárd dollár, amelyhez a Világbank, az Iszlám Fejlesztési Bank, az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank biztosított forrást.

Forrás: [Таджикистан намерен до конца года завершить работу по энергопроекту CASA-1000](#)

Január-júliusban bővült a türkmén-üzbég kereskedelmi forgalom

Central Asia News, 2022. augusztus 22.

Az Üzbég Állami Statisztikai Bizottsága jelentése szerint az Üzbegisztán és Türkmenisztán közötti kétoldalú kereskedelem 2022 január-júliusában elérte a 485,8 millió dollárt, ami 2021 azonos időszakához képest a két ország közötti kereskedelem 8,5%-os növekedését jelenti. A Statisztikai Bizottság jelentéséből az is kiderült, hogy az idei év január-júliusi időszakában Üzbegisztán 352,8 millió dollár értékben importált türkmén termékeket, míg Üzbegisztán Türkmenisztánba irányuló exportja 133 millió dollárt tett ki, ami azt jelenti, hogy ezzel a kereskedelmi mérleggel Türkmenisztán bekerült Üzbegisztán 10 legfontosabb kereskedelmi partnere közé.

Forrás: [Туркмено-узбекский товарооборот приблизился к \\$486 млн за январь-июль](#)

Azerbajdzsán és Grúzia a két ország kikötői közötti vasúti teherforgalom bővítéséről tárgyalt

Day.Az, 2022. augusztus 23.

Rashad Nabijev, azeri miniszterelnök helyettes és Levan Davitashvili grúz gazdasági és fenntartható fejlődési miniszter találkoztát követően Azerbajdzsán Digitális Fejlesztési és Közlekedési Minisztériuma két új teherforgalmi vasútvonal lehetséges elindításáról tett bejelentést. Az információk szerint az Azerbajdzsán és Grúzia közötti vasútvonalak Poti és Batumi, valamint Baku és Alati kikötőjét köthetik majd össze. Ezen kívül a találkozón a két miniszter megvitatta a Kaszpi-tengeren átnyúló nemzetközi közlekedési útvonal (TITR) bővítésének lehetőségeit és a Baku-Tbiliszi-Kars vasúti kereskedelmi útvonal bővítésére előírányzott terveket is. A megbeszélést követően Davitashvili kiemelte a közös azeri-grúz logisztikai műveletek összekapcsolásának régiós fontosságát.

Forrás: [Азербайджан и Грузия обсудили запуск перевозок ж/д контейнеров между портами двух стран – ФОТО](#)

Erősödő kazah-magyar kapcsolatok

Delovoj Kazahstan, 2022. augusztus 24.

Zsanibek Abdrasov, Kazahsztán magyarországi nagykövete személyes megbeszélést folytatott Stifter Ádámmal, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának újonnan kinevezett helyettes államtitkárával. A találkozó napirenden szereplő kérdései mellett szó esett a kazah-magyar kapcsolatok jövőjéről és a két ország közötti felsőoktatási kapcsolatokról is. A megbeszélés során a mindkét fél különös figyelmet fordított a kazah-magyar kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok aktuális kérdéseire és a két ország közötti befektetési együttműködések jelenlegi helyzetére. Ezzel kapcsolatban Abdrasov kiemelte, hogy 2022. január-júniusban a két ország közötti kereskedelem volumene elérte 64,6 millió dollárt, melyből a magyar termékek Kazahsztánba irányuló exportja 54,7 millió dollárt tett ki. Emellett a nagykövet az is kiemelte, hogy az elmúlt 16 évben a Kazahsztánba irányuló magyar befektetések mértéke elérte a 270 millió dollárt. A megbeszéléseket követően a diplomaták megerősítették elkötelezettségüket a két ország közötti stratégiai partnerség további erősítése és a kazah-magyar kapcsolatok továbbfejlesztése mellett.

Forrás: [Венгрия нацелена на дальнейшее развитие стратегического партнёрства с Казахстаном](#)

Türkmenisztán a világ második legnagyobb földgázkészletekkel rendelkező országa lehet

Central Asia News, 2022. augusztus 25.

Türkmenisztánban 149 új földgázmezőt fedeztek fel. Szakértők szerint a most felfedezett lelőhelyek készleteinek teljes mennyisége legkevesebb 4,97 billió köbméter lehet. Az információk szerint az energiaforrás kitermelésének nagy részét a Türkmengas állami konszern végzi majd. A feltárt lelőhelyből 139 szárazföldi, 10 pedig a tengeri (Kaszpi-tenger) lelőhely. A közép-ázsiai ország a jelenleg a világ földgázgázkészleteinek tekintetében Oroszország, Irán és Katar után a negyedik helyen áll, azonban a most felfedezett lelőhelyekkel kiegészülve a világ második legnagyobb földgázkészletekkel rendelkező országa lehet.

Forrás: [В Туркменистане открыто 149 месторождений с запасами 4,97 трлн кубометров газа](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Moldicz Csaba
Klemensits Péter
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@uni-neumann.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2022.

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720